

DIRECTED BY EDITORIAL BOARD

Published weekly by "Our Voices"
Publishing Co., 1255 Queen St. W.,
Toronto, L.E. 6-2135. — Printed by
L i t e r a Printing Co., Toronto.
Subscription: Canada \$ 4.00, all
other Countries: \$ 5.00

NAŠE HLASY

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEALDI

NEZAVISLY ČESKOSLOVENSKÝ TYDENÍK

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT,
OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH.

JULY 24, 1965.

No. 28 (424) Vol. XI.

PLANNING AND MAN

Apart from the recent announcement by Leonid Brezhnev of changes in Soviet agriculture, the recent changing of the guard in the Kremlin has so far brought forth no revolutionary idea in the economic field, so that a student of Soviet planning is still, in essence, left with not much more than two significant dicta of 1962: "So far, the practice of planning moves forward, in the main, by way of empirical search in which even the greatest advances inevitably alternate with annoying blunders and noticeable losses" (Strumilin, of the Soviet Academy of Sciences) and "Unfortunately, the planning organs are not always able to cast a look into to-morrow's day" (Khrushchov). One after the other of the post-Stalinist plans, though always heralded as unfailingly Leninist, was often long before it ran its course-condemned and replaced by a more ambitious scheme for the ever receding Soviet millennium. The last of the series so far, the great development plan for 1961-80, was expected to find a way out of the impasse in agriculture, to provide the country with the most powerful, perfect and up-to-date industrial equipment in the world and to give the Soviet people the highest living standard on earth. Now, a remarkable characteristic of the post-Khrushchov era has been the scarcity of comment on this once so favourite and burning theme. Would this be a sign of that magna carta of future Soviet abundance being turned into an unplan?

Malenkov must have sensed in 1953 what has been a long established experience in the West, that the difficulties of planning, managing and manning industries steeply rise and multiply as the size and complexity of a grouping approach what might be called the human limit of a rational and effective central control. Why then, having condemned the past, Stalin's epigons did not come to grips with the root of the evil, instead of thundering and perorating ad infinitum against harm done by its natural offspring: self defeating bureaucracy, waste, miscalculations, dishonesty as well as lack of coordination, responsibility and checks? To do this, they would have to shake off the spell of overriding political factors to which Soviet planning is subservient. But this spell emanates directly from the famous principle of "democratic centralism" (in the advanced Soviet terminology just an euphemism for pure despotism), the repudiation of which would open the door to freedom of body and mind, sufficient by themselves to blow up the whole inhuman structure on which Soviet power rests.

Victory over Germany enabled the Soviets to force their crude economic pattern on a number of more advanced countries in central and eastern Europe. Among these, Czechoslovakia is probably the best example on which the quality, performance and cost such a planned economy as the Soviet system offers to the world, can be tested. For this was a highly industrialized country with an excellently trained intellectual class, a huge body of skilled manpower, a homogeneous social set-up and an advanced agriculture; also, with valuable deposits of good uranium, which - under Soviet - controlled exploitation and never publicly accounted for-went East and incidentally became a major factor in the initial progress of Russian nuclear build-up.

The Prague government, while it was still a semi-free agent, launched rather rashly in 1945 its own socialization programme preconceived in war-time exile. Although on cool-headed consideration the simultaneous nationalization of practically the whole industry and banking must have been considered as an ambitious and hazardous under-

rit of public service and duty remained in charge of the socialized sector, all the talents and skills wakening - able men with a high spirit harnessed, production rose, renewed cultural and economic relations with the West were rapidly expanding and thus, in 1947, a sound and prosperous future of the country's economy seemed to be assured.

But the Communist coup of February 1948, hatched in Moscow, suddenly reduced Czechoslovakia to the status of a Russian satellite with full-fledged sovietization. Integral and blind imposition of the Soviet pattern of central economic planning followed with all the frightful blunders, follies, cruelties, camouflages and perfidies of the Stalinist age. With tens of thousands of decent and intelligent men and women imprisoned and with hundreds of thousands existences as careers wantonly ruined and families uprooted through an organized and cunning economic and psychological persecution and discrimination - the rest of the people found themselves whatever they wanted, invariably selves, wherever they turned and faced by the same and only employer and absolute master backed by an irresistible armed force. The huge labour force drafted into the prisons and the scores of new "reformatory labour camps" soon became an important item of the economic plan. For these institutions comprise within their gun-towered walls and police-dog guarded barbed wire zones whole clusters of large industrial workshops; they man mines, construction works and whole sectors important outside industrial plants. They also shelter several "research institutes" where former industrial executives and other experts were kept working on tasks that were beyond the capacity of the new political personnel which took over the economy of the country since 1948.

The slavish following of the Soviet example even where this was irrational and obviously misplaced and of harmful, produced a number of economic absurdities. Thus at staggering cost, deposits of poor ores, in iron content far below any competitive standard and necessitating laborious processing, were opened in two different regions of Bohemia and were still in exploitation when quartzites with a 42% iron or content were being disposed of as railway ballast in the Kursk region of Soviet Russia. Besides, a mammoth metallurgical and rolling plant has been erected in the easternmost tip of the country, the iron ore for which will be brought up by rail from Russia over a distance of at least 600 miles, while the coke will come from a Czechoslovak region distant some 200 miles, again by rail.

No doubt many more examples of wasted resources, lost opportunities and insulted human values will be laid bare in Prague as they were a decade ago further East. Much of the harm done can be traced to the thoughtless and high handed reproduction of Stalin's gross blunders. Thus, the frequency of a complete volte-face in policies, continual reorganizations and abrupt changes in production and administration, always with more of self-defeating red tape and with less secure tenure of any job coming out of it, could not fail to produce an intermittent state of bewilderment in the workshops, flight from responsibility in administrative ranks and double-faced behaviour and perplexity rampant all over the country not excluding the rank and file of the Party itself.

At the same time, relentlessly, the insidious process went on of hypnotizing, dispossessing and finally liquidating one layer after the

ZÁKONÍK PRÁCE V ČESKOSLOVENSKU

Hais Arno

Parlament ČSSR schválil dne 15. června 1965 „Zákoník práce“. Tento nový zákon upravuje jednotné základní práva a povinnosti vyplývající z pracovního poměru. Zavádí jednu kuriozitu, na které komunistům patrně záleží. Odstraňuje pojem „zaměstnanec“ a „zaměstnavatel“. Napříště budou jen „pracovníci“ a místo podniků, ústavů a úřadů jen „socialistické organizace“, kterýmto pojmem zaměňuje pojem zaměstnavatele. Zákon odstraňuje dosavadní rozdíly v právní úpravě pracovních poměrů různých kategorií obyvatelstva - dělníků, úředníků, zaměstnanců v obchodě a dopravě, jakož i státních zaměstnanců. V zásadě stanoví, že pracovní poměr se uzavírá pracovní smlouvou, na základě svobodného rozhodnutí zaměstnance a po dohodě s podnikem jinou organizací. Tim se ruší přímá osobní omezení zaměstnanců, kteří si dosud museli vyžádat předchozí souhlas Okresního národního výboru k navázání pracovního poměru aneb k jeho skončení. Nepočítá se napříště také se souhlasem závodního výboru při přijímání zaměstnance. Odstraňuje se rovněž tzv. „převodky“ při přestupu zaměstnance do zaměstnání v jiném, okresu, ustanovení, které ve značné míře postihovalo jednotlivce a vázalo je na zaměstnání v podniku a v místě proti jejich vůli a jejich zájmům. Doufáme, že nový zákoník práce odstraní také „rozdělování dorostu“ do jednotlivých učebních oborů, aby se zajistila svobodná volba povolání, právo, které v ČSSR je povněž popíráno.

Předpokládá, že tato nová ustanovení znamenají vývoj komunistického režimu v ČSSR směrem k demokracii a svobodě, bylo by ovšem omylem. K zrušení těchto administrativních záležitostí do osobního života dělníků dochází jen proto, že dosavadní omezení nejsou v souladu s novou soustavou hospodářského řízení. Tato nová soustava, má-li se projevit kladně, vyžaduje totiž, aby pohyb pracovních sil se reguloval jen pomocí ekonomických podnětů. Proto musí mít zaměstnanec možnost měnit zaměstnání z vlastního rozhodnutí, hledat si místo odpovídající jejich kvalifikaci, podniky pak potřebují volnost při výběru svých zaměstnanců, mají-li vyrábět rentabilně. Je snad zbytečné poznamenávat, že tato dosud platná ustanovení v ČSSR, jež popírají svobodu zaměstnání a pohybu dělníků, byla v rozporu s úmluvami Mezinárodní organizace práce, které ČSSR ratifikovalo, ale nedodržovalo. Přes všechna upozorňování na tuto skutečnost, nebylo učiněno nic k odstranění tohoto kontrastu. Naopak, Mezinárodní úřad práce dával souhlas k tomu, aby se v ČSSR pořádaly semináře pro sociální pracovníky jiných zemí, také zemí rozvojových na kterých o sociálních problémech přednášely právě osoby, odpovědné za nedodržování úmluv Mezinárodní organizace práce.

Zákoník práce zrušuje také ustanovení o skončení pracovního poměru, která leckdy byla zdrojem těžkých konfliktů, ba duševních utržen. Podnik už nebude moci dát výpověď bez vážných důvodů, nýbrž jen z příčin v zákoně uvedených. „Ztráta důvěry“ a stanovisko kádrové komise už nebude při propouštění rozhodovat. Zaměstnanec může dát výpověď z vlastního rozhodnutí, kterou sice může podnik odeprít přijmout, podá-li ji však zaměstnanec znovu po 6 měsících, nemůže už být odmítnuta. Tim se ruší monopol ředitel-

ství podniku, které dosud mohlo výpověď kdykoliv odmítnout s odůvodněním, že by odchod zaměstnance mohl narušit provoz podniku a plnění plánu. Výpovědní lhůty jsou jednotné, jejich délka je odstupňována podle věku: do 30 let jeden měsíc, od 30 do 40 let dva měsíce, přes 40 let tři měsíce.

Tajemník ÚRO posl. Václav Pašek, který byl zpravodajem návrhu zákoníku práce v Národním shromáždění, zvláště zdůraznil, že zákoník práce má posílit autoritu vedoucích pracovníků a vychovat pracující k pracovní kázní, zejména k dodržování technologických postupů, k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Pokud jde o podnik, zákoník práce stanoví primou odpovědnost podniku za zdravotní poměry pracujících a ukládá osobně všem jeho vedoucím pracovníkům povinnost stále je zlepšovat.

Zákoník práce vytváří také podmínky pro účelnější rozdělování pracovní doby - uvádí referent. Přitom hned zdůrazňuje, že půjde hlavně o lepší její využívání a postupně uplatňování čistě pracovní doby. Pracovní doba bude začínat nikoliv u píchacích hodin, ale příchodem na pracoviště a končit odchodem z něho. U horníků pak okamžikem, kdy horník vstoupí do klece na povrchu a končí, kdy po vyfáření klec opustí. To přispěje k zvýšení produktivity práce - miní zpravodaj.

Pokud jde o práci přes čas, stanoví zákoník práce, že má být výjimkou. Proto připouští jen 150 hodin práce přes čas ročně a dovoluje, aby ministerstvo v případě potřeby tuto limitovanou dobu zvýšilo na 180 hodin, místo dosavadních 240 hodin ročně. Zároveň zpřísňuje podmínky, za kterých se může práce přes čas nařídit. To je nesporně značný krok vpřed v režimu, v němž práce přes čas byla zjevem tak obvyklým, že si bez ní nebylo možno představit plnění předepsaných plánů. Záleží nyní na odborových funkcích, aby s odvoláním se na toto teoretické ustanovení zákoníku práce práci přes čas i v praxi znemožnili.

V otázce dovolené přináší zákoník práce zlepšení pro učně. Od 1. ledna 1966, kdy má zákoník práce vstoupit v účinnost, budou mít všichni učňové nárok na čtyři týdny placené dovolené bez ohledu na věk. Ostatní zaměstnanci všech kategorií budou mít nárok na dovolenou již po pěti měsících zaměstnání, nikoliv až po 11 měsících jako tomu bylo dosud. Nárok na neplacenou dovolenou zákoník práce v zásadě neuznává, ale pokud to provozní poměry dovolu, může podnik takové žádosti vyhovět.

Pokud jde o mzdovou politiku, uvádí zákoník práce jen hlavní zásady. Zpravodaj posl. Pašek to odůvodňuje tím, že lze očekávat určité „vývojové formy“ a proto podrobnější úprava se přenechává mzdovým předpisům, popřípadě kolektivním smlouvám. Je to poprvé, kdy jsou vzpomínány kolektivní smlouvy v souvislosti s mzdovými ustanoveními. Dosud tuto funkci kolektivním smlouvám komunisté zásadně odírali.

V této souvislosti upravuje zákoník práce působnost odborových orgánů při odměňování zaměstnanců. Stanoví kategoričky, že odborové orgány se mají zaměřit jen na zásadní mzdová opatření a oprostí se od dílčích rozhodování, která náleží do kompetence ředitelů podniků.

(Pokračování na str. 2)

OHLYSY HUSOVA VÝROČÍ V CIZÍM TISKU

Moderátor největší kanadské protestantské církve United Church E. M. Howse napsal k Husovu výročí dva články, z nichž jeden byl uveřejněn v "Toronto Telegramu" a druhý v "United Church Observer", tiskovém orgánu této církve. Časopis amerického evangelisty Billy Grahama "Decision" rovněž vzpomněl Husovy památky. Kanadský ekumenický časopis "CREDO", který vychází v Saint-Hyacinthe, Quebec, přetiskl francouzský článek Paul de Vooghta původně uveřejněný v slavnostním čísle "Našich Hlasů".

GINSBERG, KAFKA A NÁRODNÍ MUČEDNÍCI

V červnovém čísle chicagského "Zpravodaje" píše B. Chudoba o květnové návštěvě amerického básníka Allana Ginsberga v Praze. Článek se nazývá "Nepronásledujte básníky". Jak známo, tato návštěva skončila velkým fiaskem na obou stranách. Nevím však, proč pisatel zapletl do tohoto, jinak dobrého, článku Franza Kafku. Neočekávám, že každý musí mít rád Kafku a jeho dílo, ale tón, s nímž Chudoba mluví o Kafkovi, je při nejmenším nedůstojný ("psával o tom, jak se z něho přes noc stala žilza" - zřejmě narážka na Kafkovu povídku "Metamorfosa"). Ve stejném čísle "Zpravodaje" nacházím článek jeho torontské spolupracovnice nazvaný "Kdo chce mučedníky?" Vytýká se tu především "idolizací mučednictví" a ironisuje pořádání vzpomínkových oslav, třeba že ne "s lehkou myslí". Proto že se prakticky nikde jinde takové oslavy v exilu nekonají než v Torontě, má pisatelka na mysli místní poměry. Připomínáme proto na její adresu jen to, že nikdo není nucen na ně chodit, zvláště nejsou-li dle jeho výběru. Jsme v svobodné zemi. Více nás však zajímá otázka, bude-li ona torontská dopisovatelka ochotna přijmout mlčením sarkastické poznámky svého "compagnon d'armes", které vyslovil o Kafkovi, či zda se přece jen ještě úplně nezotožníla s duchem vydavatelství "Zpravodaje".

KURSY ANGLIČTINY

Letní večerní kursy angličtiny pro nově přichozí nabývají v Torontě také větší popularity, že se počet zájemců téměř zdvojnásobil za posledních pět let. Kursy byly zahájeny v pondělí 12. července v Central Technical High School. K zápisu se přihlásilo kolem 1700 Novokanadčanů. Kursy potrvají 6 neděl, pět večerů v týdnu po dvou hodinách. Přihlíží se ke všem stupňům znalosti angličtiny, takže byly zřízeny třídy jak pro úplně začátečníky, tak i pro pokročilé. Dosavadní znalost angličtiny byla zjišťována testy.

PRAHA EXPERIMENTUJE S PLASTICKOU TV

V rámci pražského 2. mezinárodního televizního festivalu "předvedla" čs. televize výsledky pokusů s plastickou TV. Čs. televize pracuje jen s jednou kamerou na jedné obrazovce.

Důvody k spokojenosti měl i čs. film. Zlatá renetá režiséra O. Vávry získala na festivalu v San Sebastianu nejvyšší cenu, zlatou mušli, o níž se děli s americkým filmem "Mirage".

V Loděně se pořádá týden čs. filmů, který podle Mladé fronty z 11.6. a jiných listů měl "nesmírný úspěch". Představení byla vyprodána a kritika chválila zejména filmy Odchod na korze Kadára a Klose, Zemanovu Bláznu kroniku, která se též hrála v San Francisku a Démanty noci. Větší nádeje na komerční distribuci však mají zřejmě mladé filmy jako Černý Petr, Starci na chimelu a Ikarie X B I.

FEC

DEMOKRACIE MYSLÍ NAHLAS

Ferdinand Peroutka

Jsou určité důvody, proč méně se ve světě debatuje o tom, že komunisté se chtějí zmocnit Vietnamu, než o tom, že Amerika tomu brání. Jedním z nich, ovšem, je ten důvod, že demokracie debatu podporuje, kdežto komunismus ji činí riskantní pro debaty. Jugoslávský komunismus je liberálnější odrůda komunismu. Ale i tam nedávno stál před soudem jugoslávský spisovatel za to, že prý urazil sovětský svaz. Není proč se divit nad tímto rozdílem: demokracie je systém založený na debatě, na tom, že různá mínění spolu soutěží. Komunisté prostě praví: Jsme, jácí jsme - a žádají, aby se s tím každý smířil.

Právě nyní se v Americe, často velmi ohnivě, debatuje o směru americké zahraniční politiky, a vláda ochotně vysílá své řečníky na diskusní shromáždění. Hlavními oponenty je část univerzitních profesorů a studentů, kteří říkají, co chtějí, a často to říkají bez respektu vůči komukoli. Někdy to vypadá skoro jako vítězství komunistické propagandy. Sotva tomu může být jinak, jestliže demokracie zůstává tím, čím je, vědomě pluralistickým systémem. Pluralita má mnohé složky. Tu více informovaný se střetává s méně informovaným, také s tím, kdo už pokládá za skutečnost, čeho si teprve přeje. Ačkoli je trapno to připustit, i hlupák se zde může plně vyjádřit, a jestliže má silný hlas, může působit nepřijemností. To vše dohromady lze vyjádřit jedním slovem: demokracie jako celek myslí nahlas. Pluralismus bývá příjemnější pro vládu. Pravidlem vlády bývá lépe informována o zahraničních událostech než debatěři na schůzích: k tomu vláda je zde, aby věděla, k tomu má své archivy, analytisty a rozsáhlý zpravodajský aparát. Debatér přichází na schůzi vyzbrojen jen jedním citem, na příklad, že by bylo lépe bez války ve Vietnamu než s ní. Nemůže být pochyby, že vláda často u sebe hoře žaluje na to, že musí zdvořile jednat i s někým úplně neinformovaným nebo s někým, jehož vady v myšlení jsou až příliš zřejmé. Ale vláda sdílí základní přesvědčení demokracie, že na konec, když všechny debaty jsou odbyty, tento pluralistický způsob uchrání od katastrof, do nichž jsou schopny zavést disciplinované diktatury. Pokusíme se vyjádřit pravděpodobné myšlenky americké vlády, ať už je v této debatě sama plně vyslovuje nebo nevyslovuje. Jednou z těchto myšlenek pravděpodobně je ta, že v obtížné situaci, i když není možno a definitivně odpovědět na všechny problémy, je aspoň třeba vidět tyto problémy.

Jeden z opozičních profesorů řekl, že ten nebo onen čin americké vlády ho upomíná na periodu studené války. Tu pravděpodobná myšlenka americké vlády je ta, že, jako vláda politiků musí být v demokracii kontrolována, tak by musela být kontrolována také vláda univerzitních profesorů. Tu, pravděpodobně, další myšlenka americké vlády je tato: kdy, kde a jak zmizela studená válka ze světa? Dlouho bylo uznávanou nutností, že demokracie musí zápasit o život. Už to není pravda? Dostavilo se do světa náhle jakési slitování nad demokracií? Všechny informace, které americká vláda dostává, nasvědčují tomu, že studená válka, která ochabla v Evropě, s vervou se odstěhovala do Asie a do Afriky. Pravděpodobná myšlenka vlády je, že nemá právo nedbat těchto informací. Evropa je jen jedna část zeměkoule, a nikde není psáno, že studená válka musí být vyhojována právě zde, kde, jak komunismus sledává, podmínky jsou pro něj nepříznivé. A je zde myšlenka, která znovu a znovu se musí vracet do myšlenky demokratického státníka: Lenin vymyslel plán, jak porazit demokracie; je možno je porazit, jestliže barevné národy budou vzbouřeny, jestliže obkličí bílé demo-

kracie ze všech stran a, když nic jiného, odříznou je aspoň od hlavních světových surovin: je tento plán opuštěn, nebo, aspoň v myslí Číňanů, ožil v plné síle? Snad je vskutku monotónní stále na to myslet. Ale monotónní myšlenky bývají odrazem monotónních událostí.

Hlavní otázka, nepochybně, jest, co je to lokální událost a zda čistě lokální události ještě existují v této době. Když, z jakýchkoli důvodů vypukne vnitřní konflikt v Santo Domingo, v Kongu, v Bolívii, nebo jinde, zřídka nyní probíhá a končí, jak dříve bývalo, jako izolovaný zjev. Brzy bývají zde odhaleni sovětská a čínští agitační a organizátoři. Pod jejich vlivem se z toho, co vzniklo jako spor části obyvatelstva s vládou stává jeden z pokusů v generálním plánu světové revoluce, i když místní belové o tom snad nevědí. Duch studené války je importován a zmocňuje se lokálních událostí a rozšiřuje je o další dimenze. Snad nikdo, je-li přímo tázan, by se neodvážil popřít, že se tak děje, že i zde, kde pak však pro americkou vládu nastává povinnost rozlišovat. Kde lokální událost zůstává lokální událostí, je možno a dovoleno jen přihlížet. Kde v původní lokální události se objeví dimenze studené války, je třeba být starostliv. Jestliže je pravda, že, jak se zdá, komunisté horlivě a obětavě působí pro svou věc po celém světě, a jestliže je pravda, že úsilí vždy ještě přineslo výsledky a nečinnost že nepřinesla žádné, pravděpodobná myšlenka americké vlády musí být, že nebyla povolána, aby ve jménu demokracie se oddávala bezstarostnosti a pasivitě. Opoziční univerzitní profesor se nepokusil odhadnout charakter této periody ačkoli by to byl poutavý intelektuální úkol. Prostě řekl, že nechce být upomínán na studenou válku. To poněkud zklamává představu o intelektuálově.

Proti americké vojenské intervenci intelektuální opoziční stává jiný plán: spokojenost a blahobyt země. Dokud, praví profesor, máje na mysli Vietnam, asijské vlády jsou dosti moudré, aby řadily naléhavé hospodářské a sociální otázky, není pravděpodobné, že by podlehly komunismu. Blahobyt a spokojenost je zajištěn výtečný plán, ale kdo by o něm nevěděl a kdo by s ním nesoouhlasil? Tento plán se zrodil nikde jinde než v Americe, v kancelářích jedné americké vlády, vydaly už miliardy dolarů na jeho praktickou podporu. Tu však snad americká vláda nahlíží do svých archivů a ptá se, je-li to pevná a všeobsahující pravda, že úspěšné řešení hospodářských otázek je nerozbornou hradbou proti útočníkovi. Neboť jsou takové otázky: byla jižní Korea napadena severní Koreou proto, že neřešila úspěšně hospodářské problémy? Je útok severního Vietnamu na jižní Vietnam útokem lepších ekonomů? Jestliže nikdy se nestalo, aby ten, kdo lépe řeší hospodářské otázky, byl napaden tím, kdo je řeší hůře? Není historická pravda, že někdy hospodářská vyspělost země spíše byla lákadlem pro chudšího útočníka? Vznikly rozčilující krise kolem Berlína proto, že v západním Berlíně bylo méně blahobytu a spokojenosti než ve východním? Každý ví, že tomu bylo naopak. Pěstovalo sovětské Rusko tak dlouho nepřátelství proti Americe, poněvadž opovrhovalo jejími hospodářskými výkony?

V historii vždy události vznikaly ne z jedné příčiny, nýbrž ze souhrnu příčin, a historie nedává žádnou záruku, že země, která si vypracuje výtečné hospodářství, nebude napadena zemí, která si vypěstuje velkou vojenskou moc. Univerzitní profesor praví: budou-li asijské vlády dosti moudré... Jak nesmírně moudrosti bude třeba k tomu, aby v krátké době asijské a africké vlády napravily, co v zemi zanedbala století... Do té doby tyto ze-

mě budou přirozeně slabé a vystaveny útoku jako měkkýs. Má-li útočník ty, kdo mu pomáhají, jak je to s napadeným? Není žádné tajemství, že komunismus nespolehá na sociální a hospodářskou soutěž, v níž docílil chabých výsledků. Na tomto poli přestal být nebezpečným protivníkem aspoň v těch orbitech, kde komunistický řád byl uskutecněn a kde už lidé pod ním žili nebo aspoň přes hranice mohli do něho nahlížet. Avšak komunismus působí dále jako mocný vojenský a guerillový systém a jako odborník v praktikách násilné revoluce. Amerika ústy svých dvou posledních prezidentů vyhlásila, že přijímá pokojnou světovou revoluci. Ale nechce přijímat změnu násilím, v níž vždy je nadměrné množství utrpení a špíny.

Existují určitá fakta, a sotva lze vyvrátit, že vznikne-li v Asii nebo Africe nový stát, který hodlá žít podle zásad demokracie, komunisté obvykle brzy přicházejí, aby se ho zmocnili, je-li to možno. Amerika tomu brání, je-li to možno. Až dosud si americké vlády takto počínaly v předpokladu, že jsou velké lidské a politické důvody, aby demokracie byla bráněna. Je tento předpoklad správný? Kdyby nebyl, kdyby bylo lhostejno, že demokracie ve světě hynou, sotva by byly nastoleny, pak ovšem americká vláda by si počínala nemoudře. Ale kdyby nic jiného nebylo, ukázalo se, na Kubě, že do takového nově vzniklého komunistického státu sovětské Rusko je schopno dopravovat své atomické zbraně. To pak sotva vypadá jako lokální záležitost.

Je jiné intelektuální thema, které se také neobjevilo na schůzích intelektuálů: do jaké míry mezinárodní scéna byla změněna nebo nezměněna tím, že na ni logie, jaké jsou cíle Číny? Nepůvstoupila Čína. Jaká je psychosobí, nebude působit významným způsobem na charakter této epochy? Nepřijde s ní více nemilosrdnosti, méně slitování, více útočnosti? Vynikající americký žurnalista, který patří k opoziční a navrhuje, aby Amerika tak nebo tak se stáhla z Vietnamu, se svým způsobem zabývá touto otázkou. Připouští, že, kdyby Amerika opustila Vietnam, tato země se ihned dostane do moci Číny. Ale to by nebyl konec všech dějů, neboť, iak to vynikající žurnalista vidí, Čína sice by dostala do své moci celou východní Asii, ale snad, pravděpodobně, by se na konec zliberalisovala a zmínila způsob své vlády, uvolnila svou dosud železnou pěst. Vynikající žurnalista praví: snad, pravděpodobně. Jak patrně, má to všechn charakter domněnky.

Téměř se ostýcháme zeptat: jestliže ne, co pak? Neboť může být i jiná domněnka: že čínská komunistická vláda bude daleka toho, aby se liberalisovala a místo aby svou pěst uvolňovala, bude se snažit dostat do ní ještě více, pokud možno celou Asii. Jedna americká vláda je do dneška kárána za to, že uvěřila, že čínští komunisté nejsou nic jiného než jedna z agrárních stran. Kdyby nyní americká vláda poslechla rady vynikajícího žurnalisty, vystavovala by se nebezpečí, že po letech bude kárána za to, že uvěřila, že čínští komunisté snad, pravděpodobně, se zliberalisují.

Situace je tak obtížná, že je velmi nesnadno říci, co dělat. Ten i onen způsob jednání má své stinné stránky a něco vynechává. Ale dosud existují aspoň určitá pravidla, jak myslet.

Ak chcete kúpit lebo predat nehnuteľnosti v Toronte obraťte sa na

MICHAEL J. VLČKO,
Realtor

1 Sorauren Ave. pri Queen W.
Telefón 533-2288

VAROSLAV HUEBER

ADVOKÁT a NOTÁR

347 BAY STREET

Suite 210

Toronto 1

Tel.: EMpire 8-3536 - 927-1196

BUDE VYDÁN NA SMRT?

V Kanadě naši lidé užívají dovolené nebo se na ni těší, neboť je jen za rohem. Málokdo myslí na problémy nejnovějších československých uprchlíků v táborech v Západním Německu, v Rakousku nebo v Itálii a snad by se dali na prstech jedné ruky spočítat ti jednotlivci, kteří se již zamysleli nad osudem bývalého československého pohraničnicka Miloše Dobřichovského, který čeká co mu přinese nejistý zítřek v západoněmecké věznici ve Weiden.

Dobřichovskému je 19 let, mluví pouze česky a byl během své vojenské povinnosti poslán jako pohraničník na bavorsko-československé hranice. V prosinci minulého roku se naskytla příležitost k úniku na svobodný Západ, když byl na pochůzce s jiným vojínem, Josefem Ulrichem. Vojín Ulrich se pokoušel Dobřichovskému v útěku zabránit a podle verze československé komunistické vlády přišel při tom o život. Dobřichovský přešel do Bavorska a na nejbližší západoněmecké policejní stanici požádal o asyl. Pražští komunisté obvinili Dobřichovského z úkladné vraždy a žádali naléhavě o jeho vydání. Od té doby sedí tento nešťastník ve weidenském vězení, plný úzkosti, že jej Západní Německo vydá na jistou smrt. Proskočily zprávy, že bonnská vláda je ochotna o vydání uvažovat, když se československá vláda zaručí, že Dobřichovského neodsoudí na smrt. Že by západní Němci byli tak naivní?

Čs. exulanti usazení na půdě Západního Německa, zvláště dr. J. Měšťan v Mnichově, se snaží Dobřichovskému pomoci. Namítají, že deportace do ČSSR znamená pro tohoto 19ti-letého muže jistou smrt. Jakou naději by měl tento obžalovaný před komunistickým soudem, v kterém byl jak soudcem, tak prokurátorem, porotou a obhájcem! Západní Němci si přece musí uvědomit fakt, že v zemích ovládaných komunisty nevládne normální

právní systém, ale systém zločinů bezpráví. Je jasné, že za stávající situace by na tom Dobřichovský byl daleko líp, kdyby byl souzen západoněmeckým soudem, který by jistě objektivněji zvážil výpovědi všech osob, kterých se případ týká. Zdá se nyní, že západoněmecké orgány formálně Dobřichovského obviní ze zabíjení v sebeobraně a je naděje, že po odsouzení může tento opustit území Západního Německa a vystěhovat se do kterékoli země na Západě, která mu dovolí přistěhování. Belgie a Jižní Afrika jsou prý ochotny zmíněného uprchlíka přijmout.

O případu se roze-psaly čl. exilové publikace vydávané v Evropě. Jedna z periodik píše, že lidé, kteří musí proti své vůli žít v zemi ovládané komunisty, mají právo užít jakékoliv cesty ve snaze dostat se ven. List pokračuje: "V civilisovaném světě došlo k případům, kdy se banda gangsterů zmocnila několika rukojmí. Když jeden ze zajatců při pokusu o únik zastřelil jednoho z únosců, není souzen za vraždu, neboť se uznává jeho základní lidské právo na sebeobranu. Je to snad jiné, když si banda zločinců o sobě říká, že je vládou?" Kolik uprchlíků přecházelo v letech 1948 až 1951 hranice ozbrojeno a kolik z nás bylo připraveno zbraně užít ve snaze dostat se ven z komunistické totality? Vzpomínáte si na dobu, kdy přes šumavskou hranici přecházeli jednotlivci či ve skupinkách naši letci ze Západu? Mohlo se mluvit o štěstí, když přeli do Bavorska, aniž by narazili na čs. pohraniční hlídku. Bylo by však "štěstí" i v jejich případech legálním argumentem? I takový letec tenkrát se mohl stát "vrahem", když ho strážci na hranicích donutili k tomu, aby se cestu probojoval.

Zajímavá je také otázka, zda československý režim bude moci skutečně před západoněmeckým soudem dokázat, že vojín Ulrich je fakticky mrtvej. Že dvou pramenů došla totiž z ČSSR zpráva, že vojín Ulrich je živ a zdrav a koná presenční službu v Milovicích, ačkoli z Prahy byl do Německa dodán pitevní nález!

Poslechněte si, co o případu říká Miloš Dobřichovský ("Čechoslovák", Londýn, 23.6.65): "Dne 20. prosince 1964 jsem se rozhodl, že skutečným přechodem přes státní hranice. Byl jsem ve službě s vojínem Josefem Ulrichem. Myslím jsem si, že by mně to mohlo vyjit. Zvolil jsem k tomu jednoduchou taktiku. Ze ho spoutám, seberu klíče od drátěného elektrického závarasu a uniknu. Zároveň jsem chtěl docílit toho, aby on se měl na co vymluvit. Když by byl spoután, tak by ho nemohli nijak potrestat. Už jsem mu nasazoval pouta, když on se rozhodl v útěku mi zabránit. Skočil na mě a začal jsem se prát. Co jsem měl dělat? Měl jsem se nechat chytit nebo možná i zastřelit? Proto jsem o svůj život bojoval. Došlo ke střelbě. Vojín Ulrich vypálil první ránu, která šla vedle. V dalším souboji jsem vystřelil ránu já, která ho povrchně ranila. Prali jsme se dál, až jsme se dostali na balkón (ochoz). Povrch byl namrzlý. Při tom Ulrich uklouzl a nešťastnou náhodou propadl mezi zábradlím s dvanáctimetrové pozorovatelny."

Situace je tedy notně zamotaná a právníci na příslušném ministerstvu v Bonn u už od prosince případ studují. Nešťastný Dobřichovský zatím přes 6 měsíců čeká ve weidenském vězení, až někdo ten zapletený případ rozluští. Dovedeme si vůbec představit, jak mu je?

Chece-li někdo z našich čtenářů poslat Dobřichovskému povzbuzující dopis, českou knížku a pod., adresa zní: Miloš Dobřichovský, 848 Weiden / OPF, Scheibenstrasse 7 D.B.R., West Germany.

PODLE POSLEDNÍCH
ZPRÁV DOBŘICHOVSKÝ
NEBUDE VYDÁN.

ZÁKONÍK PRÁCE

Dokončení se strany 1.

Zákoník práce definitivně zakotvuje dozor ROH nad bezpečností a ochranou zdraví při práci, ale jen jako výraz dělnické kontroly a účasti dělníků na řízení. Zbavuje odbory kontrolních úkolů, které mají povahu ryze odborně technického dozoru, pro jejichž splnění nejsou v odborech vytvořeny vhodné podmínky - poznamenává zpravodaj. Tyto funkce budou přenechány orgánům státního odborného dozoru, který se nově vytvoří.

Vydání zákoníku práce je nesporně krok kupředu, třeba zdaleka neodpovídá nadějím, jež dělníci do něho vkládali. Obsahuje mnoho zmocnění pro vládu, pro ÚRO a pro ústřední státní orgány ku provedení některých opatření, jež zákon jen v zásadách stanoví, takže se dělníci v krátké době ocitnou opět v nepřehledném labyrintu nových předpisů a ustanovení, jako byli před jeho vydáním. Jedno plus však vydání zákoníku práce přece jen má. Ukazuje dělníkům v přehledu jejich práva a tím jim umožňuje, aby se jich domáhali a je uplatňovali. Mnoho se změnilo v komunistických režimech a stále ještě se mění. Také poslání a úkoly odborů se musí těmto změnám přizpůsobit. Aby se tak mohlo stát, to je právě úkolem odborových funkcionářů. V zákoníku práce mají k tomu vhodný objekt a vhodnou příležitost.

EVROPSKA LÉKARNA

posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

Václav Láská

ROZKLIŽENÁ FRONTA

Po příkladu Anglie, která první začala dávat komunistickým zemím úvěry na delší dobu než 5 let, jak se více méně ustálilo, a sice až na 15 roků, přišly další státy se stejnou pomocí, a také S. Státy ohlašují sesílení politiky přátelské výměny kulturní a obchodní, takže možno říci, že průlom do zásady izolace komunistických zemí včetně zákazu obchodu strategickým materiálem, o čemž se ovšem mnoho nemluví, je již delší dobou faktem. Tím se přirozeně státním za železnou oponou dostalo spásné pomoci v jejich hospodářské tísní, takže zvedly hlavu a třeba určitá uvolnění v těchto zemích trochu ulehčila život jejich poddaným, ovšem po svolení moskevských páni, kteří také zavádějí reformy k sanaci svého hospodářství, svolení, bez něhož by se satelitní režimy neodvázali k nějakým vážnějším krokům v tomto směru, zůstává situace zásadně stejná. Režimy jsou nadále komunistické a dobře míněné představy Západu, že se stykem s demokraciemi změní k lepšímu, jsou velmi daleko od reality. Komunisté jsou jiní lidé a jejich myšlení je rozdílné od onoho svobodně vychovaných občanů.

V poslední době přidružily se k západním Drang nach Osten Německo a Francie. Tato začla sblížení již před delší dobou, jak víme uznáním Rudé Číny, a nyní se snaží znovu získat zejména Československo, Polsko a Rumunsko, které patřily před válkou k jejím přátelům a byly jejími klienty hospodářskými i politickými. A ovšem sblíží se i s Ruskem, které to rádo přijímá, poněvadž chce stabilizovat evropskou frontu k vůli konfliktu s Čínou a získat smírnou cestou vyřazení S. Států z Evropy, neutralizaci Německa a rozpad Atlantické organizace.

To se ovšem nelíbí Německu, které až do poslední doby i když ne úplně, zejména v ohledu vých. Německa, se z držovalo většího rozšíření hospodářských styků se zeměmi za železnou oponou, a ještě nedávno varoval kancléř Erhard západní státy, aby se nepředbýhaly ve snaze obchodovat s Ruskem, které zůstává stále možným nebezpečím, a proto vidíme, že také začíná vnikat obchodně do Polska a Rumunska, a žilo odpoutat se od by zejména toto pomáhalo se snažilo odpoutat se od S. Svazu pomocí německé kultury a techniky. A dokonce zahr. ministr Schoeder naznačuje, že Hallsteinova doktrina - neuznávání Bonnem těch států, které mají diplomatické styky s Ulbrichtovým Německem, se netýká nějak příliš přísně komunistických států.

A právě v těchto dnech navštívil Erhard Washington a s prezidentem Johnsonem prohlašuje, že odporují plány na zlepšení styků s evropskými komunistickými zeměmi, jenom že žádají, aby v tom ohledu měli spojení jednu společnou politiku.

I když na jedné straně lze vysvětlit závody v tomto zblížení motivy zisku vzájemného obchodu na západní straně, pomíne naivní představy o změně komunistického myšlení a cílů, zdá se na druhé již jisto, že teď hlavně Německo se přestalo bát Ruska a komunismu, když již před tím tato ztráta bázně udělala značný pokrok v ostatní svobodné Evropě a přešla i do Spojených Států, takže pomalu se zdá, že Atlantické Spojenectví není již tak nutné jako dříve a zejména Francie využívá této situace ke své samostatné politice vůči komunistickým státům a k oslabení amerického vlivu v Evropě, což se mu sice zatím nedaří, poněvadž Erhard jel do Washingtonu právě pro ujištění, že americké vojsko zůstane v Evropě, což mu pres. Johnson dal třeba s omezením dokud to bude nutné.

Zda se svobodný evropský svět přestává bát S. Svazu právem či neprávem, je na uvážení zrovna tak jako pomalé rozkládání atlantické fronty na základě ztrá-

ty této bázně. Jistě jsou pro to důvody, jednak hospodářské oslabení komunistických států, jednak napjatý poměr S. Svazu s Čínou, takže Rusko, které dobře ví, že svobodná Evropa nebude útočit na jeho západní hranici, krytou ještě na víc satelity podle Varšavského paktu, a že i na jihu je kryto z tétož důvodu, klade hlavně váhu na obranu svých východních hranic vůči Číně, které jsou tak zasáhle, že dá jistě lámaní hlavy ruským strategům jak je ubránit v případě konfliktu s nesčetnými masami čínských komunistických soudruhů, kteří si otevřeně dělají nároky na značné části sovětského území v Sibiři, Dálném východě, nemluvě ani o podpoře osvobozených hnutí příbuzných národů Ruskem porobených v Turkestaně.

Tedy s této stránky možno ospravedlnit ztrátu bázně Evropy před Ruskem ba i určité ofenzivní pokusy odpoutat satelity od S. Svazu hospodářskou a kulturní pomocí.

Na druhé straně domníváme se, že oslabením pozice Atlantického paktu a důvěrou, že se podaří změnit cíle a myšlení komunistů v Rusku, zejména však v satelitních zemích v ohledu jejich odpoutání od S. Svazu, poněvadž Praha, Varšava i Bukarest velmi dobře vědí, že jejich režimy stojí a padají s Ruskem, evropský západ a S. Státy hrají nebezpečnou hru, která by se jim mohla špatně vyplatit, poněvadž ani svobodná Evropa není dosud dostatečně konsolidovaná a silná i přes velké pokroky v tomto směru a S. Státy nesmí zapomínat, že i přes svou enormní moc nemohou sami čelit komunistům na všech stranách, že mají zkušenosti s komunisty, kteří i přes hlásání koexistence mírově dovedli nasadit atomické střely rovnou jim před nos a dosud se snaží dostat Latinskou Ameriku pod svůj vliv nehlédě ani na výboje v Asii a v Africe v čemž jsou s Čínou na stejné frontě i přes uvedené rozpory územní, ideologické a prestižní. Ovládnutí světa komunistem zůstává stále cílem.

L. LUNSKÝ, OPTIK

Prohlídky očí
Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalita
Hovoříme česky
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

PRAHA, VÍDEŇ,
BENÁTKY

POUZE \$439.00

AIR & OCEAN

TRAVEL CENTRE LTD.

1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,

Notář.

PROCK INSURANCE AGENCY

14 Conrad Avenue Toronto 4
Tel. 537-2631

AUTO - POŽAR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění

Výhodnější a levnější podmínky

Auto - financování

VESKERÉ OPRAVY

chesterfieldů a čalouněného
nábytku provede Vám

PAVEL ČERNÝ

ROZPOČTY ZDARMA

537-5592

REV. JÓZA NOVÁK

Rev. Józef Novák, kazatel Čs. baptistického sboru v Torontě byl opět zvolen předsedou Čs. Baptistické Konvence Spojených Států a Kanady. 56 Konvence byla v Torontě od 2. do 4. července 1965. Delegáti a hosti, kteří se v hojném počtu zúčastnili této konvence, přijeli až z Floridy, Arizony, Virginie, New Jersey, New York, Ohio, Illinois, Ontario a Manitoby.

Dne 6. července 1965 zemřel krajan Antonín Pavlusek ve věku 62 let. Dokonal svou pozemskou pout v nemocnici St. Joseph po 8 měsíční nemoci. Smrt ho vykouplila od utrpení a hrozného nepřítele lidstva, od rakoviny.

Pohřební obřady vykonal Rev. Józef Novák v pátek, 9. července o 1. hod. odp. z kaple Turner a Porter, Bloor St. West.

NDP NA FALEŠNÉ CESTĚ

New Democratic Party, demokratická socialistická kanadská strana, měla v Torontě konferenci. Tato strana, svým úsilím o rozumné sociální reformy a kvalitou svých zástupců, má přítažlivost pro řadu Kanadánů evropského původu. Čím si však sotva získá příznivce mezi lidmi, kteří mají jakoukoliv zkušenost s komunismem, je zahraniční politika této strany. NDP, včetně jejího vůdce Tommy Douglase, se někdy chová jako vzorný společenec Moskvy a Pekingu. Její útoky na zásah USA ve Vietnamu někdy zní neuvěřitelně pošetile. Je na čase, aby si vůdcové této strany uvědomili, že demokratičtí socialisté patří mezi první oběti ve všech zemích, v nichž komunisté konsolidovali svoji moc.

KONSULOVA RADA

"Jeden můj přítel si všiml, s jakými problémy zápolím, a poslal mi něco, co si prý mám dát na psací stůl, citát z projevu římského konsula jménem Lucius Aemilius Paulus v římském senátu v roce 168 před Kristem. Senát předtím Pauluse pověřil vedením římských vojsk v Macedonské válce a teď jeho vedení kritizoval. Paulus na kritiku senátorů odvětil: "Nejsem z těch, kdo se domnívají, že se pro vojenského velitele nesluší od nikoho přijímat rady, naopak, ten, kdo se chce ve všem řídit jen svou vlastní úvahou, je podle mého soudu spíše jen pyšný než rozumný. Ale kdo mně chce radit, ať se mnou jede do Macedonie. Dostane loď a koně a stan a i jeho cestovní výlohy budou uhrazeny. Ale kdo si myslí, že by to bylo příliš obtížné a kdo dává přednost klidu městského života před útrapami války, nechť se nesnaží dělat lodního navigátora na suché zemi..."

Z nedávné řeči Presidenta L.B. Johnsona.

OMITKA POŘAD PADÁ

Omitka pořád padá a došlo to tak daleko, že i Rudé Právo si dovolilo tento smutný vtip: "Museli dát tu omitku opravit. Nesehnali totiž tabulku 'PADÁ OMITKA'! Smutný vtip - a pravděpodobně pravdivější než většina obsahu RP.

STÁLE SE HLEDÁJÍ
DÁRCI KRVE

OTEC VLASTI KAREL IV ZAKLADATELEM VELETRHŮ V HAMBURKU

Antonín Vlach:

Přes všechna zpusťování spůsobená válkou zachovalo se v Hamburku mnoho památek a archivy univerzitní i městské - zde má i přístav vlastní archiv s mnoha cennými dokumenty - jsou vědeckým pramenem bádání. Pobyt v cizině nám dává možnost poznávat a nalézat stopy dávnych styků a souvislostí, majících význam i pro budoucnost; tuto příležitost využíváme dle možnosti. Při spojení Hamburku s naší vlastí tokem Labe je samozřejmě, že se při tom najdou i doklady o starých vztazích mezi Čechy a Hamburkem; při tom může dojít i k objevům vysoce aktuálním. Tak pýchou města jsou dnes - kromě přístavu a průmyslu - jeho veletrhy a zejména odborné výstavy, které v minulém roce soustředily okolo milionu návštěvníků a vynutily si další rozšiřování pavilonů i výstavní plochy. Pro nás je významné zjištění, že toto výstavnictví dovršuje právě v letošním roce 600letou tradici a že jeho zakladatelem není nikdo jiný než náš Otec Vlasti, Karel IV.

Deset let po svém nastoupení na trůn - 25. ledna 1365 - podepsal a císařskou pečetí stvrdil Karel IV. v Praze listinu, která povoluje městu Hamburku dva týdny před svatodušními svátky a týden po nich odbývat velké trhy, požívající stejné privileje, jaké měla tehdejší výsadní říšská města. Že Karel IV. měl při tom na mysli Čechy a prospěch jejich obchodu, je zřejmé už z formulace listiny, kde je výslovně uveden úmysl usnadnit tak výměnu zboží "prostřednictvím z našeho království českého tekoucího Labe". Panovník, který byl tehdy 41 let star, prokázal tu nejen svoji skutečně otcovskou péči, ale i mimořádný rozhled po evropském hospodářství a prozíravost, která předběhla evropský vývoj o staletí. Hamburk stál tehdy na pokraji vývoje, uzavřel r. 1347 v Bruselu s významnými vlámskými obchodníky a městy obchodně-politické smlouvy "ut ten Romischen rike van Alemannen" a Čechy, oddělené od zámořského světového obchodu vždy trpící tímto oddělením, měly se závčas podílet na tomto rozvoji. Město tehdy vypravilo do Prahy počátkem roku 1365 jako svého vyslance k převzetí listiny o výsadách pana Johanne de Mynda - pravděpodobně příbuzného malíře Mistra Bertrama; Máme zde doklad o vyúčtování jeho cestovních výloh do Prahy. 88 marek a 6 šilinků - o-

bnos na tehdejší poměry dosti značný. Jak vidět, byly už tehdejšími vyslanci oceňovány výhody diet.

Mnohem levněji přišla Hamburským pak propaganda, kterou pomocí opisů této výsadní listiny Karla IV. provozovali ve Flandriích, Westfálsku a Stralsundu. Poslali s nimi Henniho Hunrevoghetta "versus Flandriam et terram Westfalie cum literis Cesaris..."; pisar městské komory vyplatil pak poslu za cestu dle dokladu pouhé 4 marky 8 šilinků - dnes by posel za tento obnos nedojel ani vlakem k mořskému břehu, od Hamburku necelých sto kilometrů vzdálenému.

Jak daleko předešel Karel IV. svoji dobu, o tom svědčí také jasné další vývoj hamburských veletrhů. Po osmnácti letech, r. 1383, byly zase zrušeny - patrně výlohy s nimi spojené zdály se některým krátkozrakým otcům města příliš vysoké. Evropa prošla vnitřními zmatky a válkami. Teprve po první světové válce se vlastně začíná navazovat na základy, které Otec Vlasti položil; Labe je zmezinárodněno až do Prahy a Československu se dostává vlastního přístavního pásma v Hamburku. Pozvolna obnovuje se také pověst hamburského výstavnictví, které dnes - pohližeje zpět na nyní dovršenou 600letou tradici - sotva si uvědomuje, že základy k němu byly položeny právě v Praze.

ADLAI STEVENSON - VELIKÝ AMERIČAN

Minulý týden zemřel v Londýně Adlai Stevenson. Stevenson nebyl typickým Američanem. Kdo se pamatuje na jeho projevy v jeho první volební kampani na prezidenta Spojených států, nezapomněl na vznešenost myšlenek a klasičnost jeho řeči. To mluvil více než politik a více než Američan - to mluvil světoobčan velkého formátu.

Stevenson byl dvakrát poražen v amerických prezidentských volbách - snad také proto, že nikdy po moci netoužil. Neboť Stevenson byl hamletovská postava. Trochu básník a trochu filosof. A básníci a filosofové jsou zřídka povoláni lidem řídit stát. Ale jeho dvojnásobná porážka nic neubrala ani na jeho velikosti, ani na jeho mimořádném přínosu politickému životu USA a celého světa.

J. Č.

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD

296. Queen St. W. - Toronto 2B, Ont. EM 2-3226

LETADLEM TORONTO - PRAHA A ZPĚT

NA 21 DNÍ

\$ 479.30

Připravujete se na cestu do Evropy a nebo do Československa
Obstaráme Vám visa a vstupenky na všechny významné podniky v ČSSR a v celé Evropě.

UVAŽOVALI JSTE O TOM, PROČ

V KAMPELIČCE

našem krajském peněžním ústavu
požívajícím všech výhod zvláštního
zákona provincie Ontario

M Ů Ž E T E

za své bezpečně uložené a pojištěné úspory

O B D R Ž E T I

ÚROK 4 A 1/2% ROČNĚ?

N A V Š T I V T E N Á S

CZECHOSLOVAK /TORONTO/ CREDIT UNION
740 SPADINA AVE., TORONTO 4

Telefon : 952-0557

Pondělí a středa 7-9 večer

Sobota dopoledne 10-1

PLANNING AND MAN

continuation from page 1
other of the social set-up of the country. When ultimately that grand economic strip-tease came to its own door, the real working class began to feel the pinch. The discontent of the workers rose with the interminable exhortations to do more work for the same money and with the annoying sight of an ever larger part of values created by them going to improve living standards elsewhere or being, at foreign bidding, squandered upon alien purposes. With the rise of prices and rents, further restriction of allowed living space, exasperating shortcomings and malpractices in the distribution and services, pensions becoming to a large extent illusory under the new "need" criterion and even more dependent on the whim of local committees, the tenure of the last fragments of personal property further subverted by the new "civil law" acknowledging them only in their relation to social property - the state of the bulk of the workers has gradually sunk to the point of frustration and disaffection.

While this moral decay progressed, Czechoslovakia's economy has been entirely geared to the Soviet master plan. Only a fragment of her production was left for her to try and earn badly needed Western currencies - and that after she had been, under Soviet pressure, for years foolishly neglecting, ruining or liquidating just those industries which organically suited her best and traditionally secured for her an important share of world trade. It requires more than an equilibrist to achieve all this and to satisfy the pressing Soviet call for more conscripted wits and talents from satellites in an effort to strengthen the scientific General Staff of Soviet Russia.

If there is anybody in Czechoslovakia who is blind to the failure of the Soviet economic system, it is not the working man. Nor is it the degraded and dispossessed farmer-worker, who also knows through generations of his ancestors

that in this glorious task of tilling the land no serf will ever work as truly and well as a free farmer on his own soil. And everybody in that so richly humiliated country knows that no mechanical devices and no coercion or repression can, in the long run, replace or outdo a free man's genius and discipline - or eliminate human nature.

Peregrinus

První ze série lidových programů sponsorovaných metropolitním Oddělením parku ve spolupráci s Community Folk Arts Tradiční irské tanečníky Butle- n's Point, v parku torontského ostrova v sobotu dne 26. června. Jste srdečně zváni, abyste shlédli Counril se bude konat na Hansarovy Akademie, japonské tanečníky třeshnových květů, slovenskou zemplinskou taneční skupinu. Vstup volný. Udělejte si z Vašeho oblíbeného metropolitního parku Váš letní domov kdykoliv letos.

Festival at Central Island.
Metropolitan Toronto
Park Department
Tel. 487-5291

BATAWA HLÁŠÍ

Karel Seif, tajemník Č.S.N.S. se vrátil z cesty po Evropě. Srdečně vítáme sestru Drahu Daičarovou z cesty po Evropě. Příjemnou 4-týdenní dovolenou v Evropě přejeme sestře Růžene Jančové.

NAŠE HLÁDEŽ

Michel Pokluda graduoval s vyznamenáním z Ryerson Polytechnical Institute, Toronto - obor: Civil Engineering.

Peter Horčica dokončil úspěšně druhý rok na Carlton University,

JDETE NA SVĚTOVOU VÝSTAVU

Již během 1964 sezony jsem pronajímal pokoje ve svém rodném domě návštěvníkům Světové Výstavy. Dům jsem pro ten účel zvláště upravil. Na základě oznámků v krajském tisku přišlo ke mně mnoho krajanů, kteří byli spokojeni jak s ubytováním, tak s rozumnými cenami, které jsem žádal.

Letos, poslední rok výstavy, budu opět pronajímat pokoje ve svém domě, který jest položen v klidné residenční části Flushing blízko výstaviště. Nechte proto ztrávit svůj letošní pobyt v New Yorku u krajanů? Budete bydlet pohodlně v přátelském prostředí a za polovinu cen žádaných v hotelech a motelech v tomto okolí. Nebudete mít problém s parkováním a na výstavišti budete během několika minut.

Dotazy v češtině, slovenštině nebo angličtině odpovím obratem. Pište na Mr. Josef Bubník

29-14 163 Street
Flushing, N.Y. 11358
Telefon: Area Code 212
IN 1-0004

Torontský Star, o kterém se předpokládá, že má liberální sklon, přinesl dne 29.5. pochvalný článek o ontarijském ministru školství Bill Davis-ovi. Pisatel článku předpovídá, že Davis je na nejlepší cestě se stát ontarijským premiérem. Je to právník, který má pět dětí a žije v Bramptonu.

obor: Political Science.

John Korim Jr. dokončil první rok na University v Ottawě.

Mnoho štěstí a spokojenosti na nové životní dráze přejeme Jaro Janečkovi a Miss Carole N. Reid. Jejich sňatku bylo požehnáno dne 10. července 1965.

Členové naší odbočky se zúčastnili úspěšného pikniku, který uspořádala odbočka Č.S.N.S. Hamilton a Sokol Toronto 2 v Hamiltoně na farmě br. Urbana a br. Obra.

Připravujete se na cestu kamkoliv, nebo plánujete pozvat své dráky z Československa?

LETADLEM MIAMI pouze \$154.00
" MEXICO " \$199.00

Zavolejte neb navštivte Mrs. L. VESELY

VESELY & GREBEN
TRAVEL AGENCY

360 Bathurst St.
Toronto 2B
Tel. EM. 3-4366

KARANTÉNA PRO ASTRONAUTY

Astronauti McDivitt a White, kteří ve vesmírné lodi Gemini číslo 4 prostě kroužili kolem zeměkoule, to ještě nezažili. Ale je pravděpodobné, že to čeká na jejich následovníky, kteří se budou vracet z měsíce a později z Marsu. Totiž karanténa. Možná delší, a jistě přísná. Americký úřad pro astronautiku právě zřídil novou funkci - šéf planetární karantény - a jmenoval do ní doktora Lawrence Halla z federální zdravotní služby. A příslušný projekt se už rozjíždí. Spadá do oboru tak zvané exobiologie.

DÁNSKO VRACÍ UPRCHLÍKY

Světovým tiskem proběhla zpráva, která na neštěstí byla potvrzena dánskými vládními kruhy, že uprchlíci z komunistických zemí / s výjimkou sovětského pásmu Německa / budou vráceni, nemohou-li prokázat, že byli politicky pronásledováni. Zřejmě všeobecně známá skutečnost tyranie komunistických režimů nestačí k udělení azylu. Dánská vláda již vrátila řadu uprchlíků do Československa a Maďarska. Doufáme, že představitelé exulantů z komunistických zemí učiní vše, aby dánská vláda změnila své stanovisko k novým uprchlíkům.

Astronauti, kteří se vrátí z měsíce nebo Marsu, by mohli ohrozit veškerý život na zemi. Jestliže totiž na měsíci či na jiných planetách existují živé organismy, mohli by je astronauti nechtěně přivést zpátky sebou. Pokud by chemické složení těchto mikroorganismů bylo podobné tomu, jaké existuje na zemi, mohly by zaútočit na pozemské rostliny, zvířata a snad i lidi. A nebo jestliže mají jiné chemické složení, by s nimi mohly soutěžit o živiny a o prostor. Anebo třeba změnit dusík v nějakou sloučeninu, kterou rostliny nemohou použít k růstu - a kdyby neměly z čeho žít rostliny, neměla by z čeho žít ani zvířata a ovšem i lidé. Pokud jde o mikroorganismy, proti nimž nemá člověk vrozenou odolnost: neexistuje snad nic nebezpečnějšího. Jen nahlédneme do dějepisů, jak byly třeba v Novém světě takřka vyhlazeny celé národy nemocemi jako spalničky a neštovice, dovezenými z Evropy.

Americký úřad pro astronautiku si dal vypracovat o tomto nebezpečí odborný elaborát, dlouho jej studoval a nyní uveřejnil. Pracovali na něm přední američtí odborníci, hlavně biologové - a dostali se přitom do oblasti nové vědy o životě mimo naši zeměkouli, exobiologie. Upozornili vlastně na to, že astronautové, kteří se vrátí z jiných planet na zemi - a není vyloučeno, že to platí i o měsíci - by mohli mít v zažívacím nebo dýchacím ústrojí exotické, pomalu rostoucí bacily nebo viry - a že by tak vlastně mohli být nebezpeční celému světu. Jedinou ochranou se zatím zdá být dlouhá a přísná karanténa po přistání. A v jakési karanténě budou muset být i vzorky povrchu měsíce či Marsu či jiné planety, které sebou astronauti přivezou: vědci s nimi budou možná zacházet opatrněji než s látkou vysoce radioaktivní.

POVÍDKA PRO DIKOBRAZ

Jára Kohout.

Dikobraz slaví 20 roků svého trvání. Vypsal soutěž na povídku, která se má poslat nejpozději do posledního června. Všechno nechám a honem spěchám, aby můj příspěvek došel včas. Budu-li vyceněný, odměnu podržte v redakci, přijdu si pro ni.

Hned po válce šli dva, Pěta a Fomka, v plné polní po živém náměstí v Plzni a najednou zastoupili cestu nažehlénému americkému vojáčkovi. V extrovkách beze zbraní. Pěta ho zdvořile oslovil: "Tavářiš Američánec, byl bys tak askavý a dal mi čtvrt dolaru, požalusta?" Američán, který si vždy potrpí na dobročinnost, když viděl tu nádhernou zdvořilost sovětských vojáků, vytáhl peněženku a z ní čtvrták, dal ho Pětovi, ale byl zvědav na co chlapeček potřebuje americký, stříbrný qvort, že by snad na památku? Zeptal se. Pěta se postavil do pozoru a odpověděl: "Viš, tavářiši, my ten peníz potřebujeme, abychom si mohli hodit a rozhodnout s kamarádem, komu připadne tvoje hodinky a komu tvoje prkenice."

ZAJÍMAVOSTI

Známa hudební komedie "Hello, Dilly!" je na scéně divadla O'Keefe od 29. června do 10. července. Vhlavní roli: Mary Martin.

CANADA

NOVÁ KANADSKÁ SBÍRKA PRACOVNÍCH PRAVIDEL (STANDARTY)

(CANADA LABOUR "STANDARDS" CODE)

V platnosti od 1. července 1965

SBÍRKA PRAVIDEL SE TÝKÁ ZAMĚSTNÁNÍ

V TĚCHTO ODVĚTVÍCH:

- ŽELEZNICE, pokud přesahují rámec jedné provincie
- TRANSPORT NA SILNICÍCH - meziprovinciální a mezinárodní
- POTRUBÍ, pokud přesahují rámec jedné provincie
- TELEFONY A TELEGRAFY s výjimkou operujících v jedné provincii
- VEŠKERÉ RADIOVÉ A TELEVISNÍ VYSÍLÁNÍ
- Všechna LODNÍ DOPRAVA a služby spojené s lodní dopravou
- PŘEVOZNÍ LODI - meziprovinciální a mezinárodní
- Veškerá VZDUŠNÁ DOPRAVA
- Všechny BANKY
- Veškeré DOLOVÁNÍ A ZPRACOVÁVÁNÍ URANU
- Veškeré OBILNÍ SÝPKY
- Veškeré MLÝNY VYRÁBĚJÍCÍ MOUKU A KRMIVA, SKLADY KRMIV A PODNIKY NA ČIŠTĚNÍ SEMEN
- ZÁKLADNÍ RYBÁŘSKÝ PRŮMYSL v případě, že rybáři pracují za hodinovou mzdu
- Většina Korunních federálních korporací

SBÍRKA PRAVIDEL STANOVÍ TYTO ZÁKLADNÍ STANDARTY:

1. Standartní 8mi hodinový pracovní den a 40ti hodinový týden, s přechodem nepřesahujícím 8 hodin týdně a placeným jeden a půlkrát víc než obvyklá mzda.
2. Minimální hodinový plat \$1.25.
3. Dva týdny placené roční dovolené.
4. Osm placených všeobecných svátečních dnů za rok.

V případě, že by okamžitá aplikace nových pracovních hodin škodila zájmům zaměstnanců nebo by ztížila provoz průmyslu, ministr práce může oddálit zavedení nových pracovních pravidel a umožnit tak přizpůsobení. Zavezení nové základní mzdy být odloženo také v podnicích, jejichž operace je čistě lokální.

O další informace týkající se nové sbírky pravidel si napište na adresu -

Labour Standards Branch,
Department of Labour,
Ottawa

MINISTERSTVO PRÁCE

Hon. Allan J. MacEachen, ministr práce

George V. Haythorne, zástupce ministra